

Název objektu

Ústí nad Labem – Krásné Březno – Špýchar Rakousko-uherských stanic drah č. p. 199

Adresa	Ústí nad Labem – Krásné Březno, Nový svět č. p. 199
K.ú./parcels. č.	St. p. č. 328
Architekt	Eduard Bazika Praha, Kessler
Stavitel	Pittel a Brausewetter; Hiller a spol. Vídeň
Projekt	1887
Realizace	1890
Vlastník	Adler Czech, a.s.
Typ objektu	Sklad
Typ památkové ochrany	Objekt nepoživá žádného typu památkové ochrany

Popis:

Čtyřpodlažní špýchar společnost Rakousko-uherské státní dráhy je součástí labského překladiště. Stojí na nábřeží. Jde o mohutnou stavbu, jejíž hmotu tvoří prostý kvádr. Objekt je podsklepen, a protože stojí ve svahu, mohlo být na jedné straně podzemní podlaží odhaleno a opatřeno vně nakládací rampou. Nejnižší podlaží nad úrovní okolního terénu je vyvedeno v kamenné podezdívce z pískovce. Fasádu zdobí zvýrazněná nároží a lizény s rustikou a ozdobně kovanými koncovkami kleštin do tvaru písmene „S“. Působivá je přísná pravidelná skladba oken. Střecha je sedlová s velmi nízkým „antickým“ sklonem.

Vnitřní prostor člení sloupy do třech polí v příčném a deseti v podélném směru. Členění přesně odpovídá vnějšímu rozvržení lizén na fasádě. Nosná konstrukce je ocelová a tvoří ji nýtované sloupy, trámy a traverzy. Charakteristickým prvkem stavby je série stropních betonových kleneb, které jsou rozepnuty v příčném směru do traverz, přičemž jedno pole zaklenuje pět klenbiček vedle sebe. Jedna klenbička má tak rozpětí 1,4 metru. Je zaklenuta vysokým obloukem a tloušťka betonové konstrukce činí 13 cm.

Objekt navrhl Eduard Bazika (1830-1914). Tento stavební inženýr patří k nejvýznamnějším představitelům rodící se generace českých techniků 19. století, řadí se do společnosti takových velikanů jako byl vynálezce Křižík či stavitel Hlávka. Jako dlouholetý přednosta pražského stavebního odboru Společnosti státní dráhy (StEG) a poradce Zemského výboru království českého se podílel na vzniku řady technických staveb spojených především se železnicí, ale šlo například i o vodní stavby. Do této oblasti spadají i jeho aktivity na Ústecku.

Pokračování popisu:

Nepodílel se na stavbě sám. Ocelovou konstrukci navrhl vrchní inženýr u stavebního ředitelství Státních drah Kessler.

Objekt slouží stále původnímu účelu tedy skladování. Momentálně budovu využívá prodejce textilu.

Památkové zhodnocení:

Stavba je zajímavá především pro průkopnické využití prostého betonu ve stropních konstrukcích. Českým stavebníkům posloužil ústecký špýchar jako učebnicový příklad pro provádění betonových kleneb. Dnes představují stropy v ústeckém skladišti ukázkou nejstarší dochované rozsáhlé betonové klenby v zemi. Hodnotu objektu zvyšuje míra jeho dochování. Z vnějšku zůstal v nezměněné podobě včetně původní omítky z 19. století. Výměnu prodělaly ale výplně oken a dveří, které sice respektují původní členění, ale jsou z plastu. Interiéry bylo možné prohlédnout jen skrz okna, kde je vidět, že to nejvzácnější – betonové klenby, zůstaly neporušené. Je zřejmé, že z původního technického vybavení, jakým byly např. parní výtahy, přestálo minimum. Evidentně zmizely ze střechy nadstavby strojoven výtahů.

Prameny a literatura:

- <http://www.usti-aussig.net/stavby/karta/nazev/92-sklad-rakousko-uherske-statni-drahy>
- <http://www.usti-aussig.net/autori/karta/jmeno/92-eduard-bazika>
- Bazika, Eduard: Skladiště (Špýchar) na labském překladišti v Krásném Březně, in: Zprávy spolku architektů a inženýrů království českého XXVI., Praha, 1892, s. 124-126
- Dohnálek, Jiří – Seidlerová, Irena: Dějiny betonového stavitelství v českých zemích do konce 19. století. Praha 1999
- Krsek, Martin: Počátky betonového stavitelství na Ústecku. in: Průmyslové dědictví Ústeckého kraje - mapování a realizace, sborník konference Ústí nad Labem 19. 6. až 20. 6. 2008; VCPD/ČVUT 2008, s. 45-53
- Krsek, Martin: Šedesát ústeckých NEJ... Ústí nad Labem 2007, s. 9
- Špaček, Petr: Tak to bylo v Ústí. Ústí nad Labem 2008, s. 211

Zpracovatel
Mgr. Martin Krsek

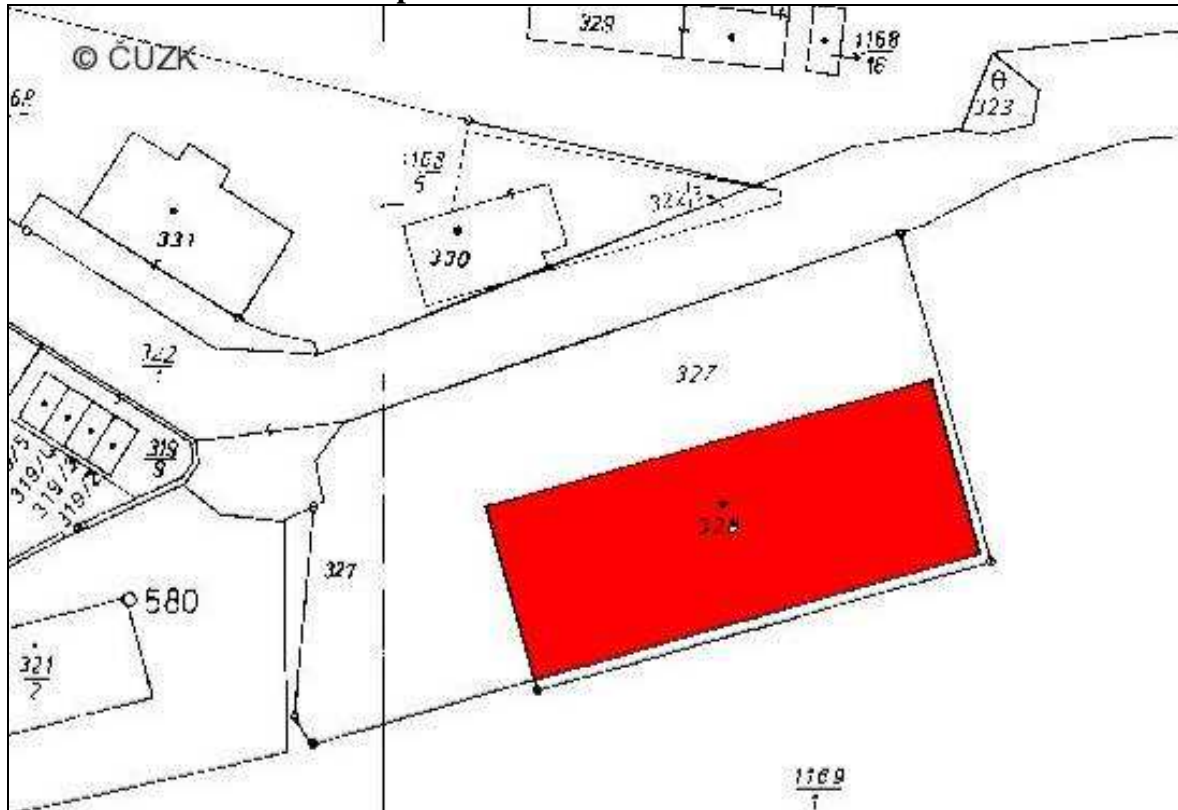
Datum
3. října 2009

Seznam příloh :

1. katastrální mapa
2. fotografická a plánová dokumentace

letecký snímek s vyznačením objektu
výkresová dokumentace, půdorysy, řezy, pohledy
pohled od východu, pohlednice 1908
fotografie, kolem roku 1935
pohled od severovýchodu, z ulice Nový svět
pohled od severu, z ulice Nový svět
pohled od jihozápadu, od řeky Labe

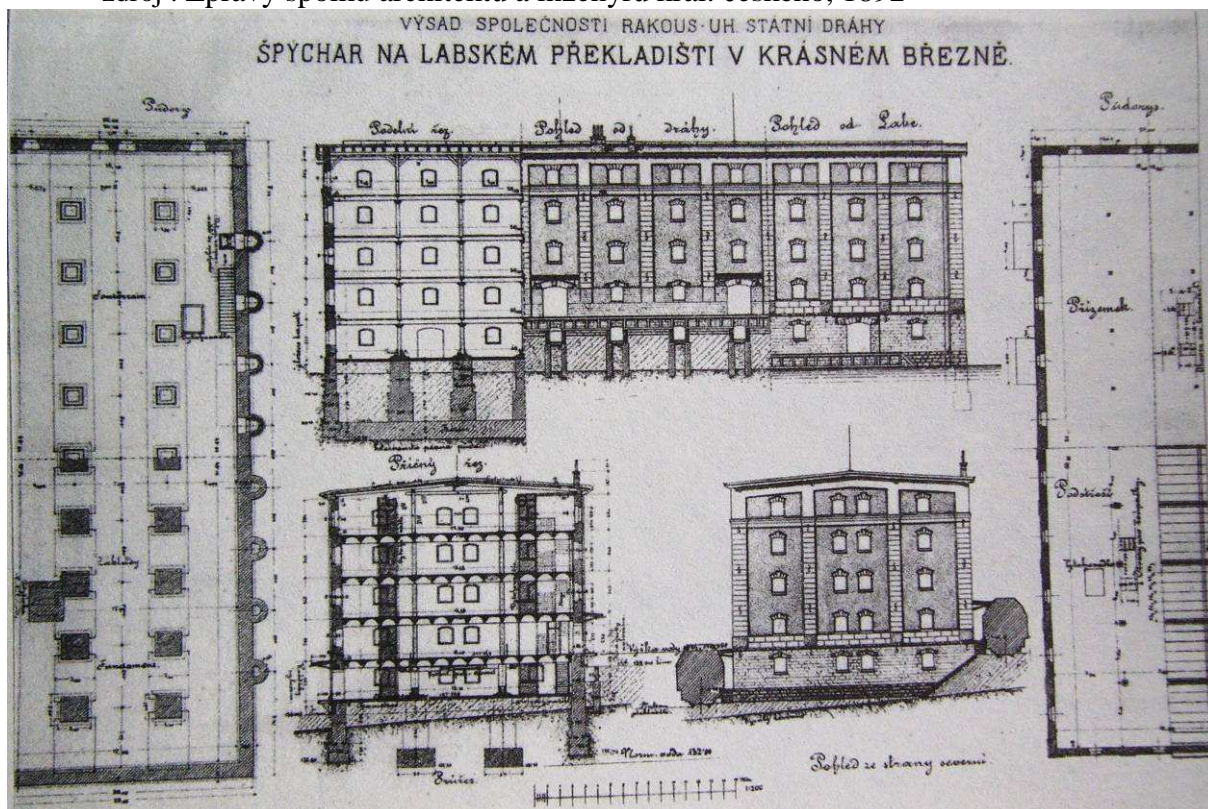
▼ katastrální mapa

▼ letecký snímek s vyznačením objektu

- ▼ **výkresová dokumentace, půdorysy, řezy pohledy**
zdroj : Zprávy spolku architektů a inženýrů král. českého, 1892

- ▼ **pohled od východu, pohlednice 1908**
zdroj Tak to bylo v Ústí, 2008

- ▼ **fotografie, kolem roku 1935**
zdroj : sbírka autora

- ▼ **pohled od severovýchodu, z ulice Nový svět**

▼ pohled od severu, z ulice Nový svět

▼ pohled od jihozápadu, od řeky Labe

